

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0156

Zprávy o Bosně a Hercegovině za roky 2023 a 2024

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. července 2025 o zprávách Komise o Bosně a Hercegovině za roky 2023 a 2024 (2025/2018(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Všeobecnou rámcovou dohodu o míru v Bosně a Hercegovině, která byla parafována dne 21. listopadu 1995 v Daytonu a podepsána dne 14. prosince 1995 v Paříži (Daytonská mírová dohoda),
- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Bosnou a Hercegovinou na straně druhé¹, jež vstoupila v platnost dne 1. června 2015,
- s ohledem na žádost Bosny a Hercegoviny o členství v EU podanou dne 15. února 2016,
- s ohledem na stanovisko Komise k žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v Evropské unii ze dne 29. května 2019 (COM(2019)0261),
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 15. prosince 2022, kterými byl Bosně a Hercegovině udělen status kandidátské země EU,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 22. března 2024 o zahájení přístupových jednání s Bosnou a Hercegovinou,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III)²,

¹ Úř. věst. L 164, 30.6.2015, s. 2, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_international/2015/997/oj.

² Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>.

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu¹,
- s ohledem na závěry předsednictví přijaté na zasedání Evropské rady v Soluni konaném ve dnech 19. a 20. června 2003,
- s ohledem na prohlášení přijatá na summitech EU – západní Balkán konaných dne 6. května 2020, 13. prosince 2023 a 18. prosince 2024 v Bruselu,
- s ohledem na berlínský proces zahájený dne 28. srpna 2014,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (EU) 2021/1923 ze dne 4. listopadu 2021 o opatření pomoci v rámci Evropského mírového nástroje na podporu budování kapacit ozbrojených sil Bosny a Hercegoviny²,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (EU) 2022/2353 ze dne 1. prosince 2022 o opatření pomoci v rámci Evropského mírového nástroje na posílení kapacit ozbrojených sil Bosny a Hercegoviny³,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. února 2020 nazvané „Posílení procesu přistoupení – přesvědčivá perspektiva EU pro západní Balkán“ (COM(2020)0057),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Hospodářský a investiční plán pro západní Balkán“ (COM(2020)0641),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2023“ (COM(2023)0690) doplněné pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Bosně a Hercegovině za rok 2023“ (SWD(2023)0691),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Nový plán růstu pro západní Balkán“ (COM(2023)0691),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. března 2024 nazvané „Zpráva o pokroku Bosny a Hercegoviny – březen 2024“ (COM(2024)0129),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. března 2024 o předvstupních reformách a přezkumech předvstupní politiky (COM(2024)0146),

¹ Úř. věst. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>.

² Úř. věst. L 391, 5.11.2021, s. 45, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1923/oj>.

³ Úř. věst. L 311, 2.12.2022, s. 149, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2353/oj>.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. října 2024 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2024“ (COM(2024)0690) doplněné pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Bosně a Hercegovině za rok 2024“ (SWD(2024)0691),
- s ohledem na dokumenty Komise ze dnů 31. května 2023 a 13. června 2024 obsahující přehled a hodnocení programu hospodářských reforem Bosny a Hercegoviny,
- s ohledem na páté zasedání Rady stabilizace a přidružení EU – Bosna a Hercegovina, které se konalo dne 19. července 2023, a na sedmé zasedání Výboru pro stabilizaci a přidružení EU – Bosna a Hercegovina, které proběhlo dne 19. září 2024,
- s ohledem na výsledky třetí, čtvrté, páté a šesté schůze Parlamentního výboru pro stabilizaci a přidružení EU – Bosna a Hercegovina, jež se konaly ve dnech 30.–31. října 2023, 13.–14. března 2024, 30. října 2024 a 12.–13. března 2025,
- s ohledem na odbornou zprávu o otázkách právního státu v Bosně a Hercegovině ze dne 5. prosince 2019,
- s ohledem na politickou dohodu Evropské rady ze dne 12. června 2022 o zásadách k zajištění toho, aby Bosna a Hercegovina byla fungující zemí, která bude postupovat na cestě k evropské integraci,
- s ohledem na zprávy vysokého představitele pro provádění mírové dohody v Bosně a Hercegovině předložené generálnímu tajemníkovi OSN dne 9. května 2023 (63. zpráva), 2. listopadu 2023 (64. zpráva), 15. května 2024 (65. zpráva) a 1. listopadu 2024 (66. zpráva),
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN 2757 (2024) ze dne 1. listopadu 2024, kterou se prodlužuje mandát sil pod vedením EU v Bosně a Hercegovině (EUFOR) do 2. listopadu 2025,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN 78/282 ze dne 23. května 2024, jíž byl 11. červenec vyhlášen Mezinárodním dnem reflexe a připomínání genocidy v Srebrenici v roce 1995,
- s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o právech dítěte (UNCRC), kterou Bosna a Hercegovina ratifikovala dne 6. března 1992, a na její tři opční protokoly: Opční protokol o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů ratifikovaný dne 10. října 2003, Opční protokol týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie ratifikovaný dne 4. září 2001 a Opční protokol zavádějící postup předkládání oznámení ratifikovaný dne 19. října 2018,
- s ohledem na rezoluce UNESCO o právu na vzdělání v mateřském jazyce, na úmluvu UNESCO ze dne 17. října 2003 o zachování nehmotného kulturního dědictví a na úmluvu UNESCO ze dne 20. října 2005 o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů,

- s ohledem na ústavu Bosny a Hercegoviny,
 - s ohledem na novelu volebního zákona Bosny a Hercegoviny, kterou dne 26. března 2024 vyhlásil vysoký představitel pro Bosnu a Hercegovinu,
 - s ohledem na cesty místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Kaji Kallasové a generálního tajemníka NATO Marka Rutteho do Bosny a Hercegoviny v březnu a dubnu 2025,
 - s ohledem na prohlášení předsedy Evropské rady Antónia Costy z dubna 2025 adresované předním politickým představitelům Bosny a Hercegoviny,
 - s ohledem na své doporučení Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vydané dne 23. listopadu 2022 a týkající se nové strategie EU v oblasti rozšíření¹,
 - s ohledem na svou zprávu ze dne 17. ledna 2024 nazvanou „Úloha preventivní diplomacie při řešení přetrvávajících konfliktů po celém světě – promarněné příležitosti nebo změny pro budoucnost?“²,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o Bosně a Hercegovině,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0108/2025),
- A. vzhledem k tomu, že rozšíření je jedním z nejúčinnějších nástrojů zahraniční politiky EU a geostrategickou investicí do míru, demokracie, stability, bezpečnosti a prosperity na evropském kontinentu a má i nadále zásadní význam, zejména v souvislosti s rychlými a významnými geopolitickými změnami a rostoucí rivalitou s autoritářskými režimy;
- B. vzhledem k tomu, že každá země je posuzována podle toho, jak úspěšně plní kodaňská kritéria, včetně důsledného dodržování zásad demokracie, právního státu a základních hodnot EU, lidských práv, práv menšin a svobody sdělovacích prostředků;
- C. vzhledem k tomu, že EU zůstává hlavním politickým a hospodářským partnerem zemí západního Balkánu; vzhledem k tomu, že EU je stále hlavním obchodním a investičním partnerem Bosny a Hercegoviny, neboť do Unie směřuje většina jejího zahraničního obchodu a Unie hraje ústřední úlohu v procesu její hospodářské integrace;

¹ Úř. věst. C 167, 11.5.2023, s. 105.

² Úř. věst. C, C/2024/5744, 17.10.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/5744/oj>.

- D. vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina je kandidátskou zemí a velká většina jejích občanů aspiruje na euroatlantickou integraci ve snaze dosáhnout udržitelného míru, demokracie a prosperity; vzhledem k tomu, že v roce 2025 si připomeneme 30. výročí Daytonské mírové dohody, která je dodnes základem institucionálního uspořádání Bosny a Hercegoviny a která byla koncipována jako záruka rovnosti jejích tří konstitutivních národů;
- E. vzhledem k tomu, že podpora veřejnosti je i nadále křehká v důsledku protiunijních narativů, které propagují neliberální aktéři z regionu i mimo něj;
- F. vzhledem k tomu, že Daytonská mírová dohoda přispěla navzdory svým nedostatkům k míru a následné stabilizaci v Bosně a Hercegovině, neboť vytvořila klíčové instituce, díky nimž bylo možné pokročit na cestě k integraci země do EU a NATO;
- G. vzhledem k tomu, že ani třicet let po válce není Bosna a Hercegovina fungující zemí, znovu se ocitá v hluboké politické a bezpečnostní krizi a čelí separatistickým pokusům a vysoké míře korupce;
- H. vzhledem k tomu, že EU důrazně podporuje územní celistvost a svrchovanost Bosny a Hercegoviny a nebude akceptovat žádné pokusy o její narušení; vzhledem k tomu, že podle Strategického kompasu je v zájmu bezpečnosti a stability Bosny a Hercegoviny obzvláště důležité podporovat její svrchovanost, jednotu a územní celistvost;
- I. vzhledem k tomu, že prezident entity Republika srbská Milorad Dodik a politici Aliance nezávislých sociálních demokratů (SNSD) iniciovali protiústavní kroky ke zrušení některých zákonů Republiky srbské a napadli klíčové státní instituce, konkrétně Úřad vysokého představitele, Ústavní soud Bosny a Hercegoviny a soudnictví; vzhledem k tomu, že orgány Republiky srbské se dne 8. června 2024 v Bělehradě zúčastnily „všesrbského shromáždění“, které se konalo pod heslem „Jeden národ, jedno shromáždění“, vzhledem k tomu, že byl zahájen proces formování nové proevropské většiny;
- J. vzhledem k tomu, že EUFOR Althea je mise vyslaná v rámci SBOP EU, která v Bosně a Hercegovině pomáhá udržovat stabilní a bezpečné prostředí a podporuje ozbrojené síly v jejich úsilí o sladění se standardy NATO a zároveň slouží k odrazování od veškerých hrozeb ze zahraničí;
- K. vzhledem k tomu, že směřování Bosny a Hercegoviny do EU se stále častěji stává terčem nepřátelských zahraničních aktérů, zejména Ruské federace a Čínské lidové republiky, kteří zneužívají spory mezi etniky a institucionální nestabilitu k blokování reforem, oslabování ústavního pořádku a narušování důvěry veřejnosti v EU; vzhledem k tomu, že v Bosně a Hercegovině, zejména v entitě Republika srbská, nadále působí sdělovací prostředky kontrolované ruskou

vládou, včetně tiskové agentury Sputnik Srbsko a televizní stanice RT Balkan, které v rozporu se sankcemi EU vůči ruským propagandistickým médiím šíří dezinformace a prokremelské narativy;

- L. vzhledem k tomu, že Bosna a Hercegovina je mnohonárodnostní stát, na jehož území po staletí žily různé náboženské a etnické skupiny, což dokazuje, že národy s různými názory mohou vedle sebe existovat v prostředí tolerance a vzájemného respektu; vzhledem k tomu, že jazyková a kulturní rozmanitost, jak je zakotvena v článcích 21 a 22 Listiny základních práv, je jedním ze základních principů Evropské unie
- M. vzhledem k tomu, že pozorovatelská mise, kterou k volbám konaným v roce 2022 vyslal Úřad pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE/ODIHR), dospěla k závěru, že volební proces je i nadále citlivý na vnější zásahy, jako je zneužívání administrativních zdrojů a neobjektivní zpravodajství ve sdělovacích prostředcích pod vlivem platform podporovaných ze zahraničí, a vyzvala k posílení ochrany před dezinformacemi, k transparentnosti financování kampaní a k zajištění záruk pro novináře a občanskou společnost;

Odhodlání zasazovat se o přistoupení k EU

1. znovu opakuje, že podporuje přistoupení Bosny a Hercegoviny k EU prostřednictvím procesu založeného na výsledcích při plnění kodaňských kritérií, a to při zachování její jednoty, svrchovanosti a územní celistvosti a rovnosti mezi občany;
2. vítá rozhodnutí Evropské rady zahájit s Bosnou a Hercegovinou přístupová jednání v kontextu změněné geopolitické reality, kterou přinesla útočná válka Ruska proti Ukrajině; oceňuje, že před přijetím tohoto rozhodnutí bylo schváleno několik klíčových zákonů, avšak vyjadřuje politování nad tím, že se zastavila pozitivní dynamika reforem, a poukazuje na nedostatečné provádění a prosazování přijatých zákonů; vyjadřuje politování nad tím, že legislativní proces je negativně poznamenán nedostatkem transparentnosti a omezeným přístupem klíčových zúčastněných stran; bere na vědomí nedávno přijaté zákony o ochraně hranic a o ochraně osobních údajů a požaduje jejich důkladné provádění; vyzývá k zahájení příprav na to, aby pro toto rozšíření vznikl institucionální a finanční základ, který zajistí dlouhodobou udržitelnost integrace do EU;
3. důrazně vyzývá legitimní politické představitele Bosny a Hercegoviny na všech úrovních, aby zcela v souladu s řádnými demokratickými, transparentními a inkluzivními postupy v rámci příslušných institucí učinili všechny příslušné kroky stanovené v doporučení Komise ze dne 12. října 2022 k tomu, aby Rada mohla přijmout rámc pro jednání, jakmile budou tyto podmínky splněny, a aby zvýšili úsilí

o prosazování 14 klíčových priorit, které stanovila Komise v roce 2019; vyzývá všechny politické aktéry, aby podporovali jednotu, svrchovanost a územní celistvost Bosny a Hercegoviny a zdrželi se veškerých konfrontačních výroků a činů, a to i separatistických, a neuchylovali se k podněcování k etnické, náboženské a rasové nesnášenlivosti, popírání genocidy a dalších válečných zločinů a oslavování válečných zločinců a jejich pachatelů;

4. opakuje, že proces přistoupení Bosny a Hercegoviny se musí opírat o fungující demokratické instituce, právní stát, boj proti korupci a organizované trestné činnosti, dodržování základních práv a zákaz diskriminace všech občanů, včetně konstitutivních národů, bez ohledu na etnickou, náboženskou nebo jinou příslušnost;
5. důrazně odsuzuje opakované používání štvavé rétoriky, přijetí separatistických zákonů a uplatňování separatistické politiky prezidentem Republiky srbské Miloradem Dodikem, stranou SNSD a parlamentem Republiky srbské, včetně oslav takzvaného „Dne Republiky srbské“ a Dne srbské státnosti; zdůrazňuje, že tyto kroky narušují ústavní pořádek, územní celistvost a svrchovanost Bosny a Hercegoviny, jsou neslučitelné s procesem přistoupení Bosny a Hercegoviny k EU a podkopávají Daytonskou mírovou dohodu;
6. naléhavě vyzývá všechny členské státy – a apeluje na jejich jednotu –, jakož i Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a Komisi, aby rozhodněji reagovaly na tato přímá ohrožení evropské bezpečnosti, a opakuje výzvu k uvalení cílených sankcí na všechny destabilizující aktéry, zejména Milorada Dodika, ale i další vysoce postavené představitele Republiky srbské a Srbska, kteří separatistický kurz podporují po politické a materiální stránce; vyzývá všechny členské státy, aby zajistily, že Rada bude moci tyto sankce přijmout, a pokud by jejich přijetí v Radě možné nebylo, aby je uplatnily na bilaterální úrovni nebo na základě dohody s ostatními členskými státy; odsuzuje roli, kterou při blokování sankcí sehrává maďarská vláda; podporuje prohlášení generálního tajemníka NATO Marka Rutteho, které učinil dne 10. března 2025 v Sarajevu, a prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Kaji Kallasové, které učinila dne 8. dubna v Sarajevu, a vyzývá k zachování stability v zemi; je přesvědčen, že by vysoce postavení činitelé EU neměli spolupracovat s osobami či subjekty narušujícími ústavní pořádek Bosny a Hercegoviny, aby nepoškozovali důvěryhodnost EU při podpoře státních institucí Bosny a Hercegoviny, a vítá fakt, že některé členské státy zakázaly určitým vysoce postaveným jedincům z Republiky srbské vstup na své území;
7. bere na vědomí rozhodnutí soudu Bosny a Hercegoviny ve věci Milorada Dodika ze dne 26. února 2025 a je velmi znepokojen eskalací napětí a různými akcemi, které podnikal po vynesení rozsudku, včetně bezprecedentních útoků na instituce Bosny a Hercegoviny a zastrašování opozice v Republice srbské; vyjadřuje

politování nad podporou těchto politik ze strany ruských a srbských orgánů a vyzývá všechny domácí, regionální a mezinárodní aktéry, aby respektovali svrchovanost a územní celistvost Bosny a Hercegoviny; vyzývá k mezinárodní izolaci Milorada Dodika; odsuzuje nedávné rozhodnutí vlády entity Republika srbská prohlásit vysoce postaveného činitele německého ministerstva zahraničních věcí za nežádoucí osobu; se znepokojením konstatuje, že Interpol odmítl vydat červený oběžník k mezinárodnímu zatýkácímu rozkazu a vyzývá síly EUFOR, aby orgány Bosny a Hercegoviny konkrétně podpořily v jejich snaze o zastavení neustálých pokusů o oslabení právní a politické stability země a prokázaly odhodlání a schopnost EU a EUFOR chránit mír, prosazovat právní stát a zachovat integritu právních institucí;

8. vyjadřuje politování nad tím, že politika a jednání Milorada Dodika, včetně častého blokování orgánů a rozhodovacích procesů na úrovni státu a oslabování institucí Bosny a Hercegoviny nezbytných k technické práci na sbližování s *acquis* EU, jsou hlavním faktorem komplikujícím cestu Bosny a Hercegoviny k přistoupení k EU a jasným porušením politické dohody ze dne 12. června 2022; vítá práci příslušných orgánů Bosny a Hercegoviny a vyzývá je, aby se řídily řádnými postupy a vykonávaly a prováděly veškerá rozhodnutí a plně přitom dodržovaly zásady právního státu; naléhavě vyzývá všechny politické aktéry, zejména v entitě Republika srbská, aby odmítali všechny separatistické kroky oslabující jednotu, svrchovanost, územní celistvost a bezpečnost země; naléhavě vyzývá Národní shromáždění Republiky srbské, aby zajistilo, že jeho úřední věstník bude reprodukovat rozhodnutí Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny týkající se legislativy Republiky srbské, kterou soud zrušil jako odporující ústavnímu pořádku země;
9. naléhavě vyzývá Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy a mezinárodními partnery, včetně Úřadu vysokého představitele, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Rady Evropy, zhodnotila zkušenosti získané v uplynulých 15 letech aktivity Evropské unie v Bosně a Hercegovině a odpovídajícím způsobem přizpůsobila svou strategii a nově se zaměřila na dosažení hmatatelného pokroku a reforem, které urychlí cestu země k členství v EU, čímž znovu potvrdí pevné odhodlání EU dospět k plné integraci Bosny a Hercegoviny do Unie;
10. vítá skutečnost, že Bosna a Hercegovina oficiálně postupuje v plném souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU, včetně restriktivních opatření v reakci na ruskou útočnou válku proti Ukrajině, a naléhavě vyzývá k účinnému provádění těchto opatření; vítá pokračující účast Bosny a Hercegoviny v misích a operacích EU pro řešení krizí; odsuzuje proruské postoje vedoucích představitelů entity Republika srbská a jejich častá setkání s Vladimírem Putinem a dalšími ruskými činiteli; je vážně znepokojen bezpečnostními riziky plynoucími z těchto vazeb; naléhavě vyzývá EU, aby prošetřila

využívání entity Republiky srbské jako brány pro ruské zpravodajské operace a hybridní útoky na členské státy EU; vyzývá, aby byla v rámci společného úsilí proti hybridním hrozbám poskytována Bosně a Hercegovině podpora v boji proti dezinformačním kampaním pocházejícím z Ruska; velmi podporuje soustavné úsilí Bosny a Hercegoviny o euroatlantickou integraci a členství v NATO a vyzývá všechny politické aktéry, aby v tomto směru podnikli konkrétní politické kroky;

11. znovu vyjadřuje svou podporu Úřadu vysokého představitele a operaci EUFOR Althea, pokud jde o provádění Daytonské mírové dohody v souladu s jejich mandáty, a to na základě politické neutrality a plného respektování ústavy Bosny a Hercegoviny, dokud země nesplní „program 5+2“ a neskončí mezinárodní dohled; vítá, že operaci EUFOR Althea byl obnoven mandát; vyjadřuje politování nad tím, že Bosna a Hercegovina je stále do značné míry závislá na mandátu Úřadu vysokého představitele a na přítomnosti operace EUFOR Althea, ale uznává a oceňuje ji jako instituci, která je nezbytná nejen proto, aby byl zachován mír, ale také aby země vůbec mohla fungovat;
12. připomíná, že operace EUFOR Althea je klíčová pro zajištění bezpečnosti, územní celistvosti, stability, svrchovanosti a politické nezávislosti Bosny a Hercegoviny a zároveň zajišťuje, aby místní zúčastněné strany jednaly v souladu s těmito základními zásadami, jak jsou stanoveny v Daytonské mírové dohodě a rezolucích Rady bezpečnosti OSN; naléhavě vyzývá síly EUFOR, aby občanům Bosny a Hercegoviny tento mandát jednoznačně prezentovaly jako opatření k budování důvěry;
13. dále vítá rozhodnutí Rady, kterým bylo schváleno poskytnutí pomoci v rámci evropského mírového nástroje ve výši 10 milionů EUR ve prospěch ozbrojených sil Bosny a Hercegoviny (AFBiH), a vítá rovněž smlouvu o spolupráci a výcviku na rok 2023 mezi AFBiH a EUFOR; vyzývá Radu a místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku, aby účast na mírových misích EU, jako je operace EUFOR Althea v Bosně a Hercegovině, umožnily všem způsobilým členským státům; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, NATO a EUFOR Althea, aby zahájily reformní proces ozbrojených sil Bosny a Hercegoviny;
14. je i nadále znepokojen tím, že v Bosně a Hercegovině dochází k nepřátelskému zahraničnímu vměšování a dezinformačním kampaním vedených zahraničními aktéry, zejména Ruskem a Čínou, a za znepokojivé považuje i to, jak jsou dezinformace reprodukovány v místních sdělovacích prostředcích a politických vyjádřeních, zejména ze strany Republiky srbské; vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že Kreml podporuje separatistickou rétoriku, pokouší se delegitimizovat státní instituce a vměšuje se do soudních a volebních záležitostí; poukazuje na to, že Rusko se v nedávné době snažilo

v Radě bezpečnosti OSN obhajovat protiústavní kroky Republiky srbské;

15. vyzývá k dalším krokům, mimo jiné ke sladění právních předpisů Bosny a Hercegoviny s *acquis* EU a k podpoře EU v účinném boji proti nepřátelskému zahraničnímu vměšování a dezinformačním kampaním; vyzývá ESVČ a delegaci EU v Bosně a Hercegovině, aby zintenzivnily úsilí při propagaci výhod užší integrace a investovaly do komunikačních kampaní s cílem čelit protidemokratickým narativům a jiným formám zahraničnímu vlivu;
16. vyjadřuje politování nad účastí orgánů entity Republika srbská na „Všesrbském shromáždění“, které se konalo dne 8. června 2024 v Bělehradě pod heslem „Jeden národ, jedno shromáždění“, a odmítá jeho prohlášení, které podkopává svrchovanost Bosny a Hercegoviny a dalších zemí západního Balkánu, a nepřispívá k dobrým sousedským vztahům; odsuzuje vměšování srbského prezidenta Aleksandara Vučiće do záležitostí Bosny a Hercegoviny, spočívající mimo jiné v tom, že Vučić vyjadřuje podporu nelegitimním krokům Milorada Dodika a organizuje „všesrbské shromáždění“ podporované Ruskem, což podkopává svrchovanost a územní celistvost Bosny a Hercegoviny;
17. odsuzuje rostoucí škodlivý vliv Íránu v Bosně a Hercegovině a jiných zemích západního Balkánu, což představuje hrozbu pro bezpečnost EU a jejích členských států;
18. vítá, že se Bosna a Hercegovina opět soustavně angažuje v Parlamentním výboru pro stabilizaci a přidružení EU – Bosna a Hercegovina, čímž splnila jednu ze 14 klíčových priorit stanovených Komisí;
19. naléhavě vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby reformovaly koordinační mechanismus pro záležitosti EU, který se ukázal jako neúčinný a neefektivní při plnění úkolů souvisejících se procesem přistoupení k EU; vyzývá orgány, aby předložily vnitrostátní program pro přijetí *acquis* EU v souladu s připomínkami Komise a aby zajistily, že sbližování s *acquis* EU bude v celé zemi probíhat koordinovaně; zdůrazňuje, že nyní, když Evropská rada rozhodla o zahájení přístupových jednání, je nutné vytvořit funkční vyjednávací strukturu a jmenovat vyjednávací tým a hlavního vyjednavče, který bude plně zmocněn prezentovat postoj země;

Demokracie a právní stát

20. vyjadřuje politování nad tím, že političtí představitelé dosud neschválili nezbytné změny ústavy a volebního zákona, jež by byly v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech, a neprovedly příslušná rozhodnutí Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny a Evropského soudu pro lidská práva požadující, aby byly odstraněny s cílem odstranit všechny formy nerovnosti a diskriminace ve

volebním procesu a zajistit nediskriminaci, ochranu základních práv a rovnost pro všechny občany Bosny a Hercegoviny, aby „došlo k posunu od Daytonu k Bruselu“; opakuje, že neprovedení těchto rozsudků je neslučitelné s hodnotami EU a přistoupením Bosny a Hercegoviny k Evropské unii; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny ústavní a volební reformní procesy byly inkluzivní, zakládaly se na rozsáhlých konzultacích s občany, občanskou společností a nezávislými odborníky a všemi příslušnými zúčastněnými stranami v zemi a byly v souladu s evropskými normami a zásadami; opakuje, že žádná volební reforma nesmí prohloubit nebo upevnit etnické rozdělení;

21. vyjadřuje politování nad tím, že orgány Bosny a Hercegoviny nebyly schopny sjednotit společnost ani vytvořit spravedlivý a funkční systém v zemi, ale naopak do značné míry samy přispívají k prohlubování rozporů; vyzývá EU a členské státy, aby zahájily proces transparentních a inkluzivních reforem, který by umožnil udržitelnou transformaci Daytonské mírové dohody v ústavu, v plném souladu s evropskými normami a zásadami, s cílem zajistit funkční, odpovědný, reprezentativní a všeobecně legitimní systém správy, překonat etnicko-nacionalistické spory a dosáhnout udržitelného pokroku na cestě do EU;
22. bere na vědomí změny volebního zákona, které provedl vysoký představitel v březnu 2024 a jimiž se zavádí důležité normy integrity a opatření k budování důvěry a které jsou zaměřeny na obnovení důvěry voličů ve volební proces obecně; vyzývá Parlamentní shromáždění Bosny a Hercegoviny, aby se urychleně zabývalo všemi zbývajících doporučeními OBSE/ODIHR, Benátské komise a Skupiny států proti korupci (GRECO), zejména pokud jde o záležitosti týkající se řízení volebního procesu, praktického průběhu hlasování a sčítání hlasů, vedení a financování kampaní, výslovného zákazu nepřímého kupování hlasů, řešení volebních sporů, boje proti dezinformacím a zahraničnímu vměšování, zvýšení ochrany novinářů a ukládání sankcí za zneužívání administrativních zdrojů;
23. vítá skutečnost, že místní volby konané dne 6. října 2024 umožňovaly svobodnou soutěž a byly efektivně řízeny; vyjadřuje politování nad tím, že tyto volby proběhly v prostředí, které se vyznačovalo nízkou mírou sociální a politické soudržnosti;
24. důrazně odsuzuje kroky entity Republika srbská, které narušují ústavní pořádek Bosny a Hercegoviny a pravomoci státních orgánů, a její úmyslné maření výkonu činnosti Ústavního soudu Bosny a Hercegoviny; odsuzuje veškeré nezákonné akce, které jsou v rozporu s ústavním rámcem, a vyzývá všechny politické aktéry v Bosně a Hercegovině, aby uplatňovali proevropský přístup;
25. bere na vědomí omezený pokrok, jehož bylo dosaženo v reformách soudnictví v Bosně a Hercegovině, zejména pokud jde o nezávislost,

profesionalitu, účinnost a odpovědnost soudního systému; vyzývá k přijetí naléhavých opatření k urychlení reformy v těchto oblastech, zajištění plného souladu s normami EU a posílení schopnosti soudnictví účinně sloužit spravedlnosti a prosazovat právní stát;

26. je i nadále vážně znepokojen korupcí, zejména pokud se jí dopouštějí vysocí státní činitelé neboť korupce je v Bosně a Hercegovině strukturálním problémem, jenž je pevně zakotven v jejím velmi složitém správním systému, a naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby v boji proti korupci zaujaly rozhodnější, koordinovanější, transparentnější a proaktivnější postoj, mimo jiné zlepšením protikorupčních právních předpisů, které by měly být v plném souladu s mezinárodními standardy a doporučeními, a zajištěním účinného prosazování právních předpisů, jako jsou předpisy o předcházení střetům zájmů a ochraně oznamovatelů; vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby se zapojila do strukturované spolupráce a výměny osvědčených postupů s členskými státy; vítá protikorupční strategii na období 2024–2028 a přijetí akčního plánu pro její provádění, jakož i pokračující úsilí o mezinárodní spolupráci;
27. vyjadřuje politování nad tím, že zákony o zadávání veřejných zakázek, střetu zájmů a Vysoké radě pro soudnictví stále nejsou v souladu s evropskými normami, a naléhavě vyzývá k přijetí nového zákona o Vysoké radě pro soudnictví a státní zastupitelství souladu s doporučeními Benátské komise; vyzývá k vytvoření nezávisle fungujícího oddělení pro majetková přiznání v rámci Nejvyšší soudní rady a zasazuje se o nestranné a účinné stíhání případů korupce na vysoké úrovni;
28. zdůrazňuje, že je třeba posílit systém řešení střetů zájmů u jednotlivců zastávajících nejvyšší výkonné funkce, zejména zajištěním toho, aby prohlášení o zájmech pravidelně procházela důkladným ověřením; zdůrazňuje, že na všechny osoby zastávající nejvyšší výkonné funkce, ať už volené nebo jmenované, by se měly vztahovat jednotné oznamovací povinnosti a že všechna tato prohlášení by měla být v zájmu transparentnosti a odpovědnosti vůči veřejnosti systematicky zveřejňována a měla by být snadno dostupná na internetu;
29. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby byla důraznější při potírání organizované trestné činnosti; je hluboce znepokojen tím, že politické, právní a hospodářské systémy jsou náchylné k pronikání trestné činnosti; oceňuje orgány Bosny a Hercegoviny za to, že dne 24. října 2024 podepsaly dohodu o spolupráci s Eurojustem s cílem zvýšit účinnost vyšetřování a stíhání organizované trestné činnosti, terorismu, obchodování s lidmi, kyberkriminality a jiných trestných činů;
30. zdůrazňuje, že je třeba zlepšit spolupráci s EU v boji proti obchodu s drogami; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby v rámci spolupráce

s Agenturou Evropské unie pro drogy (EUDA) jmenovala svého korespondenta;

31. vítá nový zákon o boji proti praní peněz a financování terorismu a naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby posílila opatření v této oblasti, a to i přijetím nezbytných podzákonných předpisů potřebných pro účinné provádění tohoto zákona, se zvláštním důrazem na jejich účinné prosazování a monitorování; zdůrazňuje zejména, že je třeba plně sladit právní předpisy týkající se boje proti terorismu s *acquis* EU a mezinárodním právem; vyzývá k zavedení přísnějších sankcí za teroristické trestné činy;
32. vítá přijetí zákona o ochraně hranic, jehož cílem je zlepšit dodržování evropských norem, a žádá, aby byl uveden v plný soulad s vízovou politikou EU jako součást politiky řízení migrace; zdůrazňuje, že Bosna a Hercegovina musí zachovat bezpečnost na svých hranicích a spolupracovat s agenturou Frontex a sousedními zeměmi s cílem předcházet nelegální migraci a zároveň zajistit dostatečný přístup k azylovému řízení pro osoby, které mají nárok na mezinárodní ochranu;
33. zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby se jmenování vyšších policejních úředníků, zejména v pohraniční policii a Státní vyšetřovací a ochranné agentuře (SIPA), zakládalo na zásluhách a probíhalo prostřednictvím otevřených, standardizovaných a transparentních výběrových řízení;
34. poukazuje na to, že je zapotřebí, aby státní správa byla profesionální a depolitizovaná; vítá kroky přijaté v rámci reformy veřejné správy; vyzývá ke snížení administrativní zátěže ve veřejné správě; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zlepšily schopnost veřejných orgánů reagovat na žádosti o informace;

Základní svobody a lidská práva

35. důrazně odsuzuje diskriminaci, násilí a nenávistné výroky namířené proti všem menšinám; vyzývá k účinnému stíhání těchto incidentů; naléhavě žádá Bosnu a Hercegovinu, aby prosazovala a chránila lidská práva a aby zajistila dodržování zákazu diskriminace a ochranu všech menšin; vyzývá k intenzivnějšímu provádění antidiskriminačních mechanismů v Bosně a Hercegovině se zvláštním zaměřením na boj proti nesnášenlivosti, nenávistným verbálním projevům a všem formám nerovnosti; vyzývá orgány, aby zlepšily přístup k sociálním službám, bydlení, vzdělávání a zdravotní péči pro všechny menšiny a zranitelné skupiny; zdůrazňuje, že je důležité chránit kulturní a jazykové projevy všech menšin v Bosně a Hercegovině;
36. vyjadřuje hluboké znepokojení nad prudkým nárůstem násilí – včetně nově se objevujících forem digitálního násilí – páchaného na ženách, dětech, seniorech a dalších zranitelných skupinách, včetně komunity

LGBTIQ; naléhavě vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby své politiky, právní předpisy a postupy v oblasti boje proti sexuálnímu a digitálnímu násilí páchaném na ženách sladily s normami Rady Evropy, zejména s Istanbulskou úmluvou, příslušnou judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a *acquis* EU; vyzývá k cílené podpoře klíčových institucí, k proškolení odborníků, aby byli schopni poskytovat účinnou podporu obětem, a ke zvýšení informovanosti veřejnosti a institucionální kapacity v zájmu předcházení všem formám genderově podmíněného násilí a boje proti nim; zdůrazňuje klíčovou úlohu ženských sdružení při oslovování nejzranitelnějších osob; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zřídila oficiální centralizovaný systém shromažďování údajů o feminicidě; vítá rozhodnutí vlády Federace Bosny a Hercegoviny (FBiH) ze dne 9. dubna 2025 zahrnout feminicidu do trestního zákoníku a vyzývá parlament, aby tento nový zákon urychleně schválil;

37. vyjadřuje politování nad tím, že akční plán pro rovnost žen a mužů na období 2023–2027 dosud neměl dostatečné finanční prostředky a monitorování; vyzývá ke zvýšení účasti žen na veřejném a politickém životě v Bosně a Hercegovině; uvědomuje, že ženy z etnických menšin čelí dalším překážkám a diskriminaci, zejména v přístupu ke službám;
38. kritizuje entitu Republika srbská za přijetí legislativních změn, kterými genderová identita ztratila status chráněné charakteristiky, a stejně tak i změn, po jejichž uplatnění již není zaručena ochrana dětí s různou sexuální orientací a genderovou identitou;
39. vyzývá příslušné orgány Bosny a Hercegoviny, aby vypracovaly a přijaly plánovaný národní akční plán na ochranu práv dítěte; zdůrazňuje, že chudoba a sociální vyloučení postihují vysoké procento dětí v zemi, zejména dětí ze zranitelných skupin, včetně romských dětí, dětí se zdravotním postižením, dětí ve střetu se zákonem a dětí v migračním kontextu; připomíná, že Bosna a Hercegovina musí dodržovat své mezinárodní závazky, aby žádné dítě nezůstalo opomenuto;
40. zdůrazňuje význam inkluzivního a kvalitního vzdělávání, včetně práva na vzdělání v mateřském jazyce, a mimo jiné význam systematické reformy školních osnov, které jsou napsané tak, že prohlubují spory mezi jednotlivými etniky, a vážně tak narušují vnitřní mobilitu a brání tomu, aby se žáci učili kritickému myšlení; znovu vyzývá k upuštění od segregačních postupů v rámci systému „dvou škol pod jednou střechou“, který jde proti snahám o sociální soudržnost a rovnost příležitostí, a zdůrazňuje, že je třeba působit ve prospěch usmíření a integraci a chránit právo každého národního společenství, včetně menšin, na jejich kulturu, jazyk a identitu; vyzývá k přijetí společných osnov v učebnicích dějepisu, které by vycházely ze skutečností týkajících se války potvrzených rozhodnutími soudů, aby se zabránilo

historickému revizionismu, a vyzývá EU, aby tuto iniciativu podpořila;

41. vyzývá příslušné orgány Bosny a Hercegoviny, aby v souladu s doporučeními veřejného ochránce lidských práv Bosny a Hercegoviny přijaly právní předpisy, které zajistí účinné a rovné používání všech tří jejích úředních jazyků, konkrétně chorvatštiny, bosenštiny a srbštiny, a latinky i cyrilice při externí komunikaci s občany; zdůrazňuje, že porušování práva na rovné používání jazyka a písma je v rozporu s Ústavou Bosny a Hercegoviny, článkem 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a článkem 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod;
42. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zaručila svobodu shromažďování, sdružování a projevu, a umožnila tak zapojení občanské společnosti do tvorby politik; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zajistily smysluplný, systematický a inkluzivní proces veřejných konzultací; odsuzuje skutečnost, že entita Republika srbská opětovně uplatnila zákon o „zahraničních agentech“ po vzoru Ruska, a naléhavě žádá příslušné orgány, aby jej zrušily; odsuzuje také to, že entita Republika srbská používá zákony, které kriminalizují pomluvu, jako nástroj k potlačování svobody projevu, a vyzývá k tomu, aby pomluva přestala být trestným činem a řešila se opět v rámci občanského práva, neboť tak se zamezí zneužívání trestního stíhání pro pomluvu k omezování svobody projevu; vyzývá Komisi, aby zrušení těchto zákonů vytkla jako striktní podmínku;
43. vybízí Radu ministrů Bosny a Hercegoviny, aby přijala strategii pro rozvoj příznivého prostředí pro občanskou společnost a dbala na to, aby se jednoznačně zaměřovala na zlepšení legislativního rámce a zajištění většího a transparentnějšího financování organizací občanské společnosti; vyzývá k větší ochraně obránců lidských práv v Bosně a Hercegovině, včetně žen-aktivistek, novinářů a nevládních organizací;
44. zdůrazňuje klíčový význam nezávislých sdělovacích prostředků a dodržování standardů svobody projevu; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby s ohledem na naléhavou finanční krizi veřejnoprávního vysílání BHRT zajistila finanční udržitelnost a politickou nezávislost provozovatelů veřejnoprávního vysílání a Regulační agentury pro komunikace Bosny a Hercegoviny; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby přijala právní předpisy týkající se transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků a jejich veřejného financování; naléhavě vyzývá státní orgány Bosny a Hercegoviny, aby urychlily přijetí zákona o elektronických

komunikacích v souladu s nařízením o digitálních službách¹ a novým aktem EU o svobodě médií²; vyzývá k zajištění plurality veřejných sdělovacích prostředků na celém území Bosny a Hercegoviny, včetně rovného zastoupení všech menšin; bere na vědomí, že po dvanácti letech obstrukcí byla ve Federaci Bosny a Hercegoviny jmenována rada veřejnoprávního vysílání, kterou tímto vyzývá, aby zajistila poskytování nestranných a objektivních informací;

45. je hluboce znepokojen ruskou propagandou ve veřejnoprávním vysílání entity Republika srbská a vyjadřuje politování nad tím, že i přes sankce EU pokračuje vysílání stanice RT (dříve Russia Today);
46. odsuzuje politický nátlak, útoky, zastrašování, výhrůžky, pomluvy a strategické žaloby proti účasti veřejnosti, k nimž se uchylují zejména vysoce postavení politikové a jejich zástupné organizace a aktéři podporovaní ze zahraničí a které jsou namířeny na novináře a jiné pracovníky sdělovacích prostředků; vyjadřuje politování nad nedostatečným pokrokem při zajišťování svobody projevu a při novelizaci trestněprávních norem v souladu s požadavky EU s cílem posílit ochranu novinářů před hrozbami a útoky, a vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby přijaly zákony, které účinně ochrání novináře, nevládní organizace, obránce lidských práv, ekologické aktivisty a další zúčastněné strany před strategickými žalobami proti účasti veřejnosti; zdůrazňuje, že jsou-li novináři terčem výhrůžek a násilí vůči novinářům, je důležité zajistit, aby se těmito případy odpovídajícím způsobem zabývala justice;
47. naléhavě žádá Bosnu a Hercegovinu, aby zajistila dodržování všeobecných lidských práv a účinně prosazovala příslušné zákony; naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby stíhala trestné činy diskriminace;
48. připomíná, že je třeba zajistit spravedlivé řízení migrace a azylu založené na solidaritě, které v sobě spojuje dodržování lidských práv s účinnou kontrolou hranic; vyzývá EU, aby Bosně a Hercegovině pomohla převzít plnou odpovědnost za správu příjímacích středisek, které se často nacházejí na hranicích EU, a zajistit dostatečné podmínky pro přijímání žadatelů a přístup k účinným a proveditelným azylovým řízením, při nichž bude plně dodržováno mezinárodní právo a lidská práva; je znepokojen zprávami o nedostatečných podmínkách pro přijímání žadatelů v příjímacím

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií) (Úř. věst. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

středisku Lipa, které je financováno z prostředků EU; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit transparentnost a demokratickou kontrolu při přidělování a využívání finančních prostředků EU v oblasti migrace; oceňuje, že byla vyjednána nová rozšířená dohoda o postavení jednotek mezi Bosnou a Hercegovinou a agenturou Frontex, a vyzývá k jejímu urychlenému podpisu; připomíná, že dohoda s touto agenturou by měla v každém případě plně respektovat základní práva a mezinárodní normy; naléhavě žádá Bosnu a Hercegovinu, aby zvýšila své úsilí v boji proti přeshraniční trestné činnosti, zejména proti obchodování s lidmi;

Usmíření, regionální spolupráce a dobré sousedské vztahy

49. připomíná, že základními prvky procesu rozšíření EU jsou dobré sousedské vztahy a regionální spolupráce;
50. poukazuje na důležitost usmíření v Bosně a Hercegovině a naléhavě žádá všechny orgány, aby aktivně podporovaly a zajišťovaly přístup k pravdě, spravedlnosti a inkluzivní nápravě, včetně přijetí zákona na celostátní úrovni, který stanoví minimální práva obětí války v celé zemi, a podpory kultury paměti žen; domnívá se, že pozitivní vliv na usmíření může mít odpovědnost a vzájemný respekt mezi jednotlivci a komunitami a podpora vzájemného porozumění, zejména mezi mladými lidmi; naléhavě vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby přijaly vnitrostátní strategii pro přechodné soudnictví; vyzývá ke zvýšení úsilí ve věci pohřešovaných osob; naléhavě vyzývá Komisi, aby vynaložila další úsilí na propagaci, podporu a usnadnění procesů usmíření v Bosně a Hercegovině;
51. vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby urychlily stíhání válečných zločinů v souladu s revidovanou státní strategií pro stíhání válečných zločinů; zdůrazňuje význam posílené regionální spolupráce, v rámci níž dochází k vydávání podezřelých osob, a stejně tak význam spolupráce mezi justičními orgány a výměny informací ve všech příslušných formálních aspektech zaměřených na trestní stíhání; vybízí orgány Bosny a Hercegoviny, aby harmonizovaly své právní předpisy s cílem zajistit, aby všechny oběti válečných zločinů měly rovný přístup k právům a ochraně;
52. uznává mimořádně důležitou úlohu, kterou zastává Mezinárodní komise pro pohřešované osoby (ICMP), mimo jiné tím, že zajišťuje institucionální kapacitu, poskytuje rodinám podporu a předkládá důkazy soudům; naléhavě vyzývá EU, aby zajistila, že ICMP bude mít přístup k dostatečnému financování, aby mohla pokračovat ve své činnosti;
53. znovu vyzývá k provádění dodatečných opatření a konkrétních programů zajišťujících udržitelný návrat uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, jejich přístup ke zdravotní péči a zaměstnání,

sociální ochraně a vzdělávání a k plnému dodržování všech jejich práv a odškodnění za majetek, který jim nemůže být vrácen;

54. vyjadřuje politování nad všemi formami historického revizionismu, popírání genocidy, iredentismu, oslavování válečných zločinů a zločinců a zpochybňování faktů nebo nezávislosti a nestrannosti mezinárodních a domácích tribunálů, zejména ze strany politických špiček;
55. je znepokojen přijetím „Prohlášení o ochraně národních a politických práv a společné budoucnosti srbského lidu“, které je v rozporu s několika aspekty Daytonské mírové dohody a narušuje svrchovanost, územní celistvost a jednotu Bosny a Hercegoviny; konstatuje, že myšlenky spojené s pojmem „Srpski Svet“ jsou neslučitelné s aspiracemi na vstup do EU; vyzývá Srbsko, aby se konstruktivně zavázalo ke stabilitě a územní celistvosti Bosny a Hercegoviny a aktivně podporovalo proces přistoupení Bosny a Hercegoviny k EU;
56. zdůrazňuje význam preventivní diplomacie v Bosně a Hercegovině; vyzývá ESVC, aby posílila rozvoj dovedností svých pracovníků s cílem lépe porozumět místnímu historickému, kulturnímu a náboženskému kontextu, jak je zdůrazněno ve zprávě o úloze preventivní diplomacie přijaté Evropským parlamentem v lednu 2024;
57. vítá rozhodnutí Valného shromáždění OSN vyhlásit 11. červenec Mezinárodním dnem reflexe a připomínání genocidy v Srebrenici v roce 1995; vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zajistily bezpečnost v památníku Srebrenica-Potočari; zdůrazňuje, že památník musel být kvůli bezpečnostním obavám dočasně uzavřen;
58. zdůrazňuje, že regionální spolupráce prostřednictvím společného regionálního trhu přispívá k podpoře hospodářského růstu; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby urychleně ratifikovala všechny regionální dohody o mobilitě sjednané v rámci berlínského procesu a dále posílila hospodářskou spolupráci prostřednictvím tohoto trhu v souladu s cíli rozšíření EU;

Sociální a hospodářské reformy

59. vítá plán růstu pro západní Balkán, jehož součástí je Nástroj pro reformy a růst pro země západního Balkánu, který předpokládá, že Bosně a Hercegovině bude přidělena více než 1 miliarda EUR; vítá skutečnost, že Rada ministrů Bosny a Hercegoviny přijala návrh programu reforem; naléhavě vyzývá příslušné orgány Bosny a Hercegoviny, aby bezodkladně zajistily rychlé přijetí programu reforem, a zabránily tak tomu, aby byly finanční prostředky přiděleny ostatním zemím západního Balkánu, a dále je vyzývá, aby vytvořily spolehlivý mechanismus pro transparentní, inkluzivní a včasné sledování jeho provádění; zdůrazňuje, že je třeba upřednostnit klíčové oblasti, jako je veřejná správa, právní stát, boj proti korupci,

dekarbonizace, digitalizace, konektivita a rozvoj lidského kapitálu, a zároveň řešit sociální výzvy; je přesvědčen, že využijí-li se příležitosti spojené s tímto růstovým plánem, dojde k posílení hospodářství Bosny a Hercegoviny; vyzývá Komisi, aby prozkoumala způsoby spolupráce s regionálními orgány, které by byly ochotny se v tomto směru angažovat, a využívala Nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu flexibilnějším způsobem;

60. připomíná, že unijní financování projektů v entitě Republika srbská by mělo zůstat zmrazeno, dokud nedojde ke zvrácení protidemokratického vývoje v Republice srbské a dokud nebude její politika plně sladěna se SZBP;
61. vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby veškerou finanční pomoc ze strany EU využívala co nejefektivněji; vyzývá Komisi, aby i nadále finančně a technicky podporovala evropskou integraci Bosny a Hercegoviny, a to na základě jasně definovaných podmínek a přísného sledování výdajů a výsledků v souladu s cíli EU v oblasti účinného a odpovědného rozpočtového řízení; je přesvědčen, že finanční prostředky EU by měly lépe podporovat demokratické reformy v zemi; v této souvislosti vyzývá k přeprogramování příslušného unijního financování a přesměrovat více finančních prostředků na podporu technické pomoci při absorpci fondů, reformách soudnictví a provádění protikorupčních opatření; dále vyzývá EU a země západního Balkánu, aby vytvořily rámec pro plodnou spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO) s cílem zajistit, aby EPPO mohl v přístupujících zemích účinně vykonávat své pravomoci; vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby s EPPO urychleně uzavřela dvoustranná pracovní ujednání;
62. vyjadřuje politování nad tím, že udržitelnému zlepšení a pokroku v této oblasti brání také struktura řízení a neexistence celostátních strategií ve všech oblastech a na všech úrovních; vyzývá k urychlenému jmenování koordinátora pro NPP III a vyzývá k lepšímu čerpání prostředků z NPP III v Bosně a Hercegovině, a to i na místní a regionální úrovni; žádá, aby byla posílena kapacita místních a regionálních orgánů k provádění sociálně-ekonomických reforem a řízení projektů spolufinancovaných z fondů EU s cílem zvýšit absorpci prostředků a snížit regionální nerovnosti;
63. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby upřednostňovala opatření, která by zlepšila konkurenceschopnost a podnikatelské prostředí, a zároveň přispěla k hospodářské a sociální soudržnosti, včetně pokroku při plnění evropského pilíře sociálních práv, a k posílení hospodářské diverzifikace, podpoře digitální a ekologické transformace a řešení problému neformální ekonomiky a vysoké nezaměstnanosti;
64. vyjadřuje znepokojení nad mimořádně negativními demografickými trendy v zemi, které jsou vyvolány zejména tím, že ze země odchází

velký počet mladých lidí, a zdůrazňuje, že k řešení tohoto problému je důležité urychleně přijmout dodatečná opatření; vyzývá k tomu, aby se pozornost zaměřila na mladé lidi jako hnací sílu, která by mohla napomoci integraci Bosny s Hercegoviny do EU; vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby dokončila a přijala záruku pro mladé lidi s cílem zlepšit přístup mladých lidí k zaměstnání, vzdělávání, odborné přípravě a učňovskému vzdělávání, řešit problém vysoké nezaměstnanosti s mladých lidí, odstranit nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a podporovat sociální začleňování;

65. vybízí orgány EU, aby spolupracovaly s občanskou společností a odborníky na hledání řešení, která by zlepšila flexibilitu a přenosnost zdravotní a sociální ochrany, a zajistila tak v rámci Bosny a Hercegoviny rovnost a mobilitu;
66. vítá výzvy k tomu, aby před vlastním vstupem do EU proběhla rychlá integrace celého západního Balkánu do jednotného digitálního trhu EU, což by zásadním způsobem přispělo k vytvoření bezpečného digitálního prostředí;

Energetika, životní prostředí, biologická rozmanitost, udržitelný rozvoj a konektivita

67. vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby urychlila diverzifikaci zdrojů energie, zejména pokud jde o ukončení závislosti na ruském plynu; naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby zvýšila energetickou bezpečnost a účinnost posílením svých elektrických přenosových a distribučních sítí, propojením s evropským trhem a přechodem na obnovitelné zdroje energie, zejména na solární a větrnou energii, a zároveň aby zajistila smysluplné veřejné konzultace a účinné záruky v oblasti životního prostředí;
68. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby přijala svůj dlouho odkládaný vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu a prováděla celostátní strategie ochrany životního prostředí, mimo jiné tím, že právně ochrání své lokality kandidující na začlenění do programu Smaragd, zlepší přiměřenost své sítě Smaragd a zajistí plné provedení rámcové směrnice o stanovištích¹, směrnice o ptácích² a rámcové směrnice o vodě³ a zároveň zlepší kvalitu

¹ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

a transparentnost investic do životního prostředí; opakuje, že je třeba účinně chránit a zlepšovat kvalitu ovzduší a vody a zavést účinné, přiměřené a odrazující sankce za porušení právních předpisů v oblasti životního prostředí; konstatuje, že pokrok v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu a sbližování s normami EU je i nadále malý, a naléhavě proto vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby zajistily větší soulad s normami a politickými cíli EU v oblasti ochrany klimatu a energetiky v souladu se zelenou agendou z roku 2020 a Pařížskou dohodou;

69. vyzývá orgány Bosny a Hercegoviny, aby omezily přeshraniční znečišťování ovzduší, zejména v případě ropné rafinérie ve městě Bosanski Brod; připomíná, že Bosna a Hercegovina je smluvní stranou Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (úmluva z Espoo z roku 1991) a je vázána povinnostmi, které z ní vyplývají;
70. zdůrazňuje, že je třeba zlepšit předběžně prováděné komplexní strategické posuzování vlivů na životní prostředí cestou smysluplného zapojení místních komunit, organizací občanské společnosti a nezávislých odborníků; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit transparentnost postupů pro infrastrukturní projekty ve všech ekologicky citlivých odvětvích; zdůrazňuje, že je důležité, aby téma životního prostředí bylo více přítomné ve všech odvětvových politikách;
71. naléhavě vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby v souladu s úmluvou z Espoo zavedla opatření na ochranu biologické rozmanitosti a ekologické celistvosti řek;
72. vyjadřuje hluboké znepokojení nad škodlivým dopadem těžební činnosti na životní prostředí v Bosně a Hercegovině a na zdraví jejích občanů, včetně činností prováděných zahraničními společnostmi; vyzývá všechny těžební subjekty působící v Bosně a Hercegovině, aby plně dodržovaly vnitrostátní právní předpisy a zařadily ochranu životního prostředí a veřejného zdraví mezi své priority;
73. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby Federace Bosny a Hercegoviny přijala spravedlivý a moderní zákon o lesích, který bude vycházet z odborných poznatků; dále vyzývá ke zlepšení ochrany lesů a řek prostřednictvím lepšího inspekčního dohledu a vytvoření přísného právního rámce v souladu s environmentálními a systémovými normami; vyzývá ke zrušení ustanovení příslušných předpisů Federace Bosny a Hercegoviny, které umožňují vypouštět odpadní vody do řek s minimálním dohledem, což představuje významnou hrozbu pro veřejné zdraví a životní prostředí;
74. vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby urychleně dokončila právní kroky potřebné pro vyhlášení lokality Livanjsko Polje chráněnou krajinnou oblastí kategorie V a aby zajistila odpovídající monitorování;

75. vyjadřuje Bosně a Hercegovině a všem obětem svou solidaritu v souvislosti s ničivými povodněmi a sesuvy půdy, které zemi postihly ve dnech 3.–4. října 2024; vyzývá orgány Federace Bosny a Hercegoviny, aby zvýšily podporu osobám, které byly těmito katastrofami postiženy, a zajistily, aby byly řešeny veškeré nedostatky v prosazování práva a obhospodařování lesů, které mohly katastrofu ještě zhoršit;

◦

◦ ◦

76. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, Předsednictvu, Radě ministrů a Parlamentnímu shromáždění Bosny a Hercegoviny, vládám a parlamentům Federace Bosny a Hercegoviny, entity Republika srbská a Distriktu Brčko a Úřadu vysokého představitele.